

Затверджую
Голова приймальної комісії
НУ «Запорізька політехніка»
проф. Віктор ГРЕШТА
« 26 » квітня 2024 року

ПРОГРАМА

фахового іспиту з *«Педагогіки»* для абітурієнтів, які вступають до НУ «Запорізька політехніка» на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» на основі НРК6, НРК7 за спеціальністю (спеціальностями) 016 Спеціальна освіта.

Для оцінки знань абітурієнтів на фаховому іспиті фаховою атестаційною комісією розроблені критеріально-орієнтовані тестові завдання, які дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей необхідних для засвоєння змісту навчання за спеціальністю (спеціальностями) 016 Спеціальна освіта ступеня «бакалавр».

Фаховий іспит може проводитись очно та/або дистанційно із використанням інформаційного сервісу «Система дистанційного навчання» НУ «Запорізька політехніка» (для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника). При проведенні в дистанційному форматі обов'язковою є процедура візуальної ідентифікації вступника, здійснюється відеофіксація іспиту.

Вступники повинні знати і вміти:

- загальні теоретичні основи педагогіки, її поняття і категорії;
- знати підходи до визначення педагогіки як науки, її взаємозв'язок з іншими науками, основні методи наукової педагогіки;
- певні знання і уміння з питань навчання і виховання;
- педагогічні технології, моделі виховання.
- застосовувати базові педагогічні знання в практичній діяльності;
- володіти поняттями щодо структури, завдань і цілей учбової діяльності, грамотно використовувати поняття й категорії педагогіки в особливості засвоєння знань, умінь і навиків (віковий аспект, інноваційні технології навчання);
- самостійно виявляти закономірності взаємозв'язку процесів виховання, навчання;
- знати основні підходи до виховання, його функції, моделі й методи;
- вміти ставити й вирішувати проблемні питання й задачі, самостійно визначати методи й моделі виховання на основі одержаних теоретичних знань;
- планувати, організовувати та проводити навчальний процес.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Загальні основи педагогіки.

Термін «педагогіка»: сутність, історія. Виникнення і джерела розвитку педагогіки як науки. Предмет і завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Функції та основні категорії педагогіки. Актуальні проблеми сучасної педагогіки. Методологія і методи педагогічних досліджень.

2. Система організації освіти в Україні.

Законодавчі та нормативні документи про організацію освіти в Україні. Поняття системи освіти, її структура. Принципи освіти в Україні. Завдання закладів освіти. Управління системою освіти в Україні.

3. Загальні закономірності розвитку, виховання та формування людської особистості.

Процес розвитку особистості. Біологічне і соціальне у розвитку людини. Акселерація та ретардація. Вікова періодизація дітей.

4. Педагог як основний суб'єкт навчально-виховного процесу.

Педагог як центральна фігура в навчально-виховній діяльності освітнього закладу і трудового колективу (учитель, викладач, керівник трудового колективу). Функції педагога. Професійно-педагогічна компетентність педагога, яка передбачає: його знання (теоретичні; знання життя; прикладні знання); уміння (конструктивно-методичні; організаторські); навички (методичні; мислення); особисті якості (моральні; психолого-педагогічні) тощо.

5. Теорія навчання (дидактика).

Дидактика як наука і навчальний предмет. Поняття про дидактику, її об'єкт, предмет, функції, завдання. Категорії дидактики (освіта і навчання, викладання і учіння, закономірності, принципи, процес навчання і його основні компоненти), зв'язок дидактики з іншими науками.

Суть процесу навчання, завдання, функції (освітня, виховна, розвивальна). Загальна характеристика діяльності основних суб'єктів у навчальному процесі. Процес навчання як система, його структурні компоненти: цільовий, мотиваційно-особистісний, змістовий, операційно-діяльний, контроль-регулювальний, оціночно-результативний. Логіка навчального процесу.

Цілі навчання, мотивація та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності особистості.

Форми організації навчання, їх становлення. Вимоги до сучасного уроку в школі. Типи уроків. Позаурочні форми навчання.

Методи і засоби навчання. Класифікація методів навчання. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Вибір методів навчання. Поняття про засоби навчання та їх класифікація. Прості та складні засоби навчання.

Аналіз і оцінка навчальної діяльності учнів. Функції контролю (контрольна, виховна, навчальна, розвивальна, діагностично-коригуюча,

стимульовально-мотиваційна). Загальна характеристика принципів контролю (об'єктивність, систематичність, гласність) та його видів (попередній, поточний, тематичний або періодичний, комбінований, підсумковий, заключний). Основні параметри якості знань: міцність, повнота, глибина, гнучкість, конкретність, системність, інші. Рівні знань: розпізнавальний, репродуктивний, продуктивний або реконструктивний, творчий. Тестування успішності. Самоконтроль та самооцінка.

6. Теорія виховання.

Процес виховання: сутність, зміст і процес. Рушійні сили виховання. Загальна характеристика структурних елементів вихованого процесу: мета, завдання, закономірності, фактори, принципи, форми, методи, засоби, результати виховання та їх коригування. Самовиховання як вища форма розвитку особистості: сутність, характеристика основного змісту.

Зміст виховного процесу і виховання як суспільного явища.

Формування колективу, його вплив на виховання особистості.

Критерії вихованості як інтегральні прояви особистості (здатність включатись у різні види діяльності: цілеспрямованість; осмисленість; самостійність; творча активність; відповідальність тощо). Ступені вихованості (активна позиція, пасивна позиція, негативна позиція). Методи діагностики вихованості (педагогічне спостереження, експериментальні вправи і ситуації, компетентне оцінювання, усне та письмове опитування, інші). Умови оптимального вибору та ефективного впровадження діагностики вихованості.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Кожний варіант тестів містить 30 завдань, які розподілені за трьома рівнями складності (по 10 завдань кожного рівня). Складність екзаменаційних завдань визначається, як правило, кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

Перший рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності, де кожне тестове завдання оцінюється двома балами, складається із тестів, для розв'язання яких достатньо знати основні визначення та загальні положення педагогіки.

Тести другого рівня (10 завдань) оцінюються у три бали. Для розв'язання цих тестів необхідно робити два-три логічні кроки і досить часто користуватися знаннями з різних розділів програми.

Тестові завдання 3-го рівня найбільш складні і оцінюються у 5 балів. Як правило, для розв'язання цих завдань абітурієнт повинен вміти аналізувати умови, використовуючи глибокі знання з різних розділів програми, а також добру предметну підготовку. Кількість логічних кроків може становити три-чотири.

Отже, максимальна кількість балів, яку абітурієнт може отримати за правильно виконані завдання всіх трьох рівнів, складає 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить більше ніж 100 балів.

У разі наявності в паперовій роботі більше однієї відміченої відповіді на кожне запитання, за це запитання виставляється нуль балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання закреслена, а інша зазначена акуратно та чітко).

Усі попередні кроки і міркування, що приводять до відповіді на завдання, абітурієнт виконує на чернетці. Перевірка цих записів екзаменаторами не передбачається. Екзаменатори перевіряють лише вірність закреслених відповідей серед запропонованих на кожне завдання варіантів А, Б, В, Г, Д, Е в листі відповіді.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – Вид. 4-те, стер. – Київ : Академвидав, 2012. – 615 с.
2. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та практика : посіб. для вузів / Галузинський В. М., Євтух М. Б. – Київ : Вища школа, 1995. – 237 с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омелянко. – Київ : Знання-Прес, 2003. – 418 с.
4. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. – 2-ге вид., випр. і доп. – Харків : ОВС, 2002. – 400 с.
5. Мазоха Д. С. Педагогіка : навч. посіб. / Д. С. Мазоха, Н. І. Опанасенко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 231 с.
6. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. / С. П. Максимюк. – Київ : Кондор, 2005. – 670 с.
7. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – Вид. 3-є, допов. – Київ : КДНК, 2001. – 607 с.
8. Педагогічна майстерність учителя : навч. посіб. / [за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної]. – Вид. 2-є, випр. і допов. – Харків : ОВС, 2006. – 221 с.
9. Понімаєвська Т. І. Дошкільна педагогіка. Практикум : навч. посіб. / Понімаєвська Т. І., Дичківська І. М. – Київ : Слово, 2004. – 351 с.
10. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – Вид. третє, перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2013. – 230 с.

Затверджено на засіданні
фахової атестаційної комісії
з педагогіки
« 26 » квітня 2024р.

Голова фахової атестаційної комісії
з педагогіки

Ольга ЗАЙЦЕВА